

KRYPTOWALUTY

Tether – uznany stablecoin czy dolar cienia podziemnego świata finansowego?

Kryptowaluta, a dokładniej stablecoin tether (USDT) stała się „istotnym elementem światowego systemu finansowego”, porównywalnym pod względem wolumenu i zysków do globalnych systemów płatności i firm inwestycyjnych.

ROBERT NOGACKI

radca prawny w Kancelarii Prawnej Skarbiec

Według „The Wall Street Journal”, w 2023 r. przez ten „cyfrowy dolar” przepłynęło niemal tyle samo pieniędzy, co przez karty Visa, a zysk firmy emitującej popularny token był wyższy niż zysk największego na świecie funduszu zarządzającego aktywami, BlackRock. Analizy WSJ próbują wykazać, że „dolar cienia” lub „dolar incognito” rozpoznał się w podziemnym, finansowym świecie, tworząc faktycznie równoległą gospodarkę, która funkcjonuje poza zasięgiem amerykańskich organów ścigania.

Stablecoin to cyfrowa waluta powiązana ze „stabilnymi” aktywami rezerwowymi, takim jak dolar amerykański lub złoto. Stablecoiny zostały zaprojektowane w celu zmniejszenia zmienności w stosunku do kryptowalut niezabezpieczonych innymi aktywami, takich jak bitcoin.

Jak działa tether?

Firma stojąca za tether, Tether Holdings (zarejestrowana na Brytyjskich Wyspach Dziewiczych), emituje wirtualne monety dla wybranej grupy klientów, głównie firm handlowych, którzy w zamian przesyłają jej prawdziwe dolary. Tether wykorzystuje je do zakupu aktywów, najczęściej obligacji skarbowych USA, które służą jako rezerwa zapewniająca stabilność i niezawodność tether jako kryptowaluty powiązanej z dolarem w stosunku 1:1. Aktywa tether wynoszą obecnie 120 miliardów dolarów, głównie w bezpiecznych amerykańskich obligacjach skarbowych, ale ma on również pozycje w bitcoinie i złocie. W 2023 roku firma odnotowała 6,2 mld dol. zysku, pokonując BlackRock, o 700 mln dol.

Jak zauważa WSJ, struktura własnościowa firmy Tether Holdings pozostaje w dużej mierze tajna, a jej działania są ukrywane przed rządem USA.

Firmą zarządza były chirurg plastyczny Giancarlo Devasini, który mieszka w swojej willi na Francuskiej Riwierze i prowadzi samotniczy tryb życia. Publiczną twarzą Theter jest Paolo Ardoino, który ma pochodzenie włoskie. Charakteryzując swoją firmę, w wywiadzie dla CoinDesk, Ardoino stwierdził, że firma zatrudnia mniej niż 100 pracowników, a przychód na pracownika był wyższy, niż wyniki jakiegokolwiek innej firmy w historii. Codziennie użytkownicy dokonują transakcji kryptowalutą tether o wartości 190 miliardów dolarów. USDT można wymienić na inne tokeny lub tradycyjne (fiat) waluty za pośrednictwem giełd i lokalnych brokerów. Na przykład w Iranie giełda kryptowalut TetherLand umożliwia Irańczykom wymianę rialów na tether, co w istocie daje im dostęp do cyfrowego dolara.

Dolar dla wszystkich – zarzuty wobec tether

Gazeta Wall Street Journal w okresie od marca do października 2024 opublikowała kilka analiz, które poświęciła nieprzejrzystym operacjom finansowym z wykorzystaniem stablecoina tether. Jak zauważa gazeta, USDT stał się „kołem ratunkowym” dla krajów, których dostęp do systemu finansowego opartego na dolarze został ograniczony

Firma stojąca za tether, Tether Holdings (zarejestrowana na Brytyjskich Wyspach Dziewiczych), emituje wirtualne monety dla wybranej grupy klientów, głównie firm handlowych, którzy w zamian przesyłają jej prawdziwe dolary.

przez rząd USA, w szczególności dla Iranu, Wenezueli i Rosji. Oligarchowie, oszuści i handlarze bronią wykorzystują „anonimowego dolara” do przesyłania pieniędzy za granicę w celu zakupu nieruchomości i zapłaty za objęte sankcjami towary. Na przykład w Wenezueli państwo spółka naftowa, na którą nałożono sankcje, przyjmuje

płatności w tether za dostawy ropy naftowej. Dziennik zauważa, że USDT może być również wykorzystywane do prania pieniędzy przez kartele narkotykowe, sieci oszustów i grupy terrorystyczne, takie jak Hamas. Tether jest ponadto powszechnie używany w krajach o dysfunkcyjnej gospodarce, takich jak Argentyna i Turcja, gdzie powszechnie są hiperinflacja i brak stabilnej waluty. Mieszkańcy takich krajów wykorzystują stablecoiny do codziennych płatności i ochrony swoich oszczędności przed deprecjacją. Z raportów WSJ wynika również, że tether jest „istotnym” kanałem płatniczym w Rosji. Publikacja powołuje się na poufny raport anonimowego rosyjskiego ośrodka badawczego, w którym USDT wymieniono, jako jeden z najpopularniejszych wśród importersów, sposobów wymiany rubli na walutę obcą. W akcję wymiany angażują się duże rosyjskie instytucje finansowe. Na przykład rosyjski Rosbank organizuje klientom przelewy w tether, dzięki którym mogą oni płacić dostawcom za granicą. Cyfrowy dolar stał się ważną walutą dla rosyjskich elit i jest aktywnie wykorzystywany w krajach, do których przeniosło się wielu Rosjan po wybuchu konfliktu rosyjsko-ukraińskiego, zwłaszcza w Gruzji. Kraj ten zresztą stał się obiektem ekspansji Tether Holdings, która dąży do tego, aby Gruzja przekształcała się w jedno z centrów płatności kryptowalutowych.

W swojej ostatniej analizie z 25 października 2024 r., WSJ stwierdza, że wobec Tether Holdings wdrożone zostało śledztwo prowadzone przez biuro prokuratora USA na Manhattanie. W jego trakcie prokuratorzy skupiają się na potencjalnych naruszeniach przez firmę Tether sankcji nałożonych przez władze USA, przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy, a także na finansowaniu przez firmę nielegalnych działań. Według gazety rozważane jest wprowadzenie sankcji wobec firmy przez Departament Skarbu. Biuro Kontroli Aktywów Zagranicznych (OFAC) tego departamentu rozważa podobno dodanie Tether do swojej listy „Specjalnie wyznaczonych obywateli i osób zablokowanych”, którym uniemożliwia się dostęp do amerykańskich kanałów finansowych – w tym do obligacji skarbowych, które stano-

wią podstawę rezerwowych aktywów fiducjarnych Tether. Dziennik WSJ już wcześniej informował, że osoby powiązane z Tether Holdings używały sfałszowanych dokumentów, aby uzyskać konta bankowe w USA, ponieważ banki nie chciały być powiązane z obarczonym skandalem emitentem stablecoina. W polowie września 2024, dziennik

głównie tzw. bezpośrednich klientów. Tymczasem większa część rynku wtórnego, na którym tether jest już swobodnie dostępny dla zwykłych użytkowników, pozostaje niewyregulowana. Monety tether można niemal natychmiast przesyłać między różnymi portfelami cyfrowymi, co utrudnia ustalenie ich pierwotnego właściciela i ostatecznego miejsca przeznaczenia. Przedstawiciele firmy Tether twierdzą, że każda transakcja w jej kryptowalucie można śledzić w „publicznych blockchainach”, gdzie rejestrowane są wszystkie transakcje USDT. Dlatego każdy może zamrozić swoje monety w dowolnym portfelu cyfrowym, jeśli wykryte zostaną naruszenia lub nielegalne działania. W praktyce jest to jednak bardzo trudne, jeżeli nie niemożliwe. Według ChainArgos, od 2018 r. do czerwca 2024 r. firma Tether zablokowała 2713 portfeli na swoich dwóch najpopularniejszych blockchainach. Do podejrzanych portfeli przesłanych zostało łącznie 153 mld dol., z czego firmie udało się zamrozić tylko 1,4 mld dol. Reszta pieniędzy została przelana dalej, a firma nie miała dość czasu, aby zatrzymać te transakcje. W raporcie ONZ opublikowanym w styczniu 2024 roku stwierdzono, że tether jest „preferowanym wyborem” w zakresie prania pieniędzy w Azji Południowo-Wschodniej.

Stablecoin to cyfrowa waluta powiązana ze „stabilnymi” aktywami rezerwowymi, takim jak dolar amerykański lub złoto. Stablecoiny zostały zaprojektowane w celu zmniejszenia zmienności w stosunku do kryptowalut niezabezpieczonych innymi aktywami, takich jak bitcoin.

nazwał USDT „dolarem cienia napędzającym finansowy półświatek” i oskarżył Tether o „umożliwianie równoległej gospodarki, która działa poza zasięgiem amerykańskich organów ścigania”. W kwietniu 2024 r., WSJ zacytował również zeznania zastępcy sekretarza skarbu Wally’ego Adeyemo przed Kongresem, w których zżyzwał do stworzenia dodatkowych narzędzi do walki z „dostawcami stablecoinoów wspieranych dolarem z zagranicy”, którzy działają na podstawie „innego zestawu zasad”.

Reakcja Tether Holdings

Odpowiadając na publikację WSJ dyrektor generalny Tether Paolo Ardoino uznał je za nieodpowiedzialne. Dodał, że nie ma wiedzy na temat śledztwa, które jakoby toczy się wobec jego firmy. Zaznaczył jednak, że „jeśli rząd USA zechce nas zabić, to wystarczy, że naciśnie przycisk”. W wywiadzie dla CoinDesk, Ardoino tłumaczył, że Tether robi „wszystko co w naszej mocy”, aby ukrocić nielegalne używanie kryptowaluty, rola zaś USDT w nielegalnych finansach, to i tak „kropla w morzu” w porównaniu z praniem pieniędzy i innymi nielegalnymi operacjami w amerykańskich „twardych” dolarach. Wskazał również na współpracę swojej firmy z OFAC i US Secret Service w zakresie zwalczania prób obchodzenia sankcji i prania pieniędzy za pomocą tether.

Teoretycznie Tether weryfikuje tożsamość swoich klientów, ale dotyczy to

ciela i ostatecznego miejsca przeznaczenia. Przedstawiciele firmy Tether twierdzą, że każda transakcja w jej kryptowalucie można śledzić w „publicznych blockchainach”, gdzie rejestrowane są wszystkie transakcje USDT. Dlatego każdy może zamrozić swoje monety w dowolnym portfelu cyfrowym, jeśli wykryte zostaną naruszenia lub nielegalne działania. W praktyce jest to jednak bardzo trudne, jeżeli nie niemożliwe. Według ChainArgos, od 2018 r. do czerwca 2024 r. firma Tether zablokowała 2713 portfeli na swoich dwóch najpopularniejszych blockchainach. Do podejrzanych portfeli przesłanych zostało łącznie 153 mld dol., z czego firmie udało się zamrozić tylko 1,4 mld dol. Reszta pieniędzy została przelana dalej, a firma nie miała dość czasu, aby zatrzymać te transakcje. W raporcie ONZ opublikowanym w styczniu 2024 roku stwierdzono, że tether jest „preferowanym wyborem” w zakresie prania pieniędzy w Azji Południowo-Wschodniej.

Zarzuty zarzutami, ale...

Jak dotąd, pomimo iż znalazł się na celowniku obecnych władz w Waszyngtonie, stablecoin tether funkcjonuje bez przeszkód. Niemalże znaczenie z pewnością ma w tym wypadku potencjal finansowy Tether

Holdings. Ocenia się, że firma może mieć wpływ na globalny rynek aktywów cyfrowych o wartości z bilionów dolarów i jest kluczowym graczem w ekosystemie kryptowalut. Kapitalizacja rynkowa USDT, wynosząca 120 miliardów dolarów, czyni ją zdecydowanie największą stabilną kryptowalutą w branży.

Niewykluczone, że pewną rolę w utrzymaniu stabilności tether odgrywa również, ścisła współpraca Tether Holdings z potentatem w handlu obligacjami na giełdzie Wall Street, firmą Cantor Fitzgerald. Cantor przechowuje większość z 80 miliardów dolarów, jakie Tether Holdings posiada w amerykańskich obligacjach skarbowych. Dyrektorem generalnym firmy Cantor jest Howard Lutnick, który jest jednocześnie szefem zespołu ds. przekazania władzy prezydentowi elektowi Donaldowi Trumpowi. Nazwisko Lutnicka wymieniane jest również jako jednego z kandydatów na stanowisko szefa sztabu Trumpa.

W rozgrywce wokół tether, nie można również nie zwrócić uwagi na rywalizację pomiędzy głównymi konkurentami na amerykańskim rynku stablecoinoów. Firma Circle – emitent innego amerykańskiego stablecoina USDC – dołala oliwy do ognia stwierdzając, że jeśli amerykańskie agencje federalne rzeczywiście chcą ograniczyć nielegalną działalność Tether Holdings, „to wystarczy, że przejmą właśnie prace ustawodawcze, mające uregulować rynek stablecoinoów. Istnieje kilka projektów ustaw dotyczących tej specyficznej kryptowaluty. Pojawily się spekulacje, że podczas swoich wizyt na Kapitolu i rozmów z kongresmenami, Lutnick podnosił nie tylko kwestie przekazania władzy Donaldowi Trumpowi, ale także próbował przekonać ustawodawców, aby powstrzymali się od uchwalenia jakichkolwiek ustaw, które mogłyby promować Circle kosztem Tether Holdings. ©

kancelarie rp